

สถานะตลาดน้ำตาลของประเทศจีน ปี ๒๕๕๘

น้ำตาลเป็นสินค้าสำคัญในยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจของจีน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจและชีวิตประจำวันของประชาชนอย่างมาก ขณะเดียวกันน้ำตาลก็เป็นหนึ่งในสินค้าที่มีความผันผวนบ่อยครั้งในราคา เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการผันผวนของราคา ปัญหาสภาพอากาศ การผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ปัญหาความแออัดในท่าเรือ รวมทั้งนโยบายจากรัฐบาล ซึ่งปัจจัยดังกล่าวข้างต้นได้ส่งผลกระทบทำให้อุตสาหกรรมน้ำตาลของโลกก็มีการเปลี่ยนแปลงตามไป

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา อุตสาหกรรมน้ำตาลของโลกมีกำลังการผลิตเกินความต้องการ โดยเฉพาะในปี ๒๕๕๘ มีน้ำตาลคงคลังค่อนข้างมาก และในปีที่ผ่านมาสหรัฐอเมริกาได้ปรับอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นซึ่งนโยบายดังกล่าวได้ทำให้สกุลเงินดอลลาร์มีค่าแข็งขึ้นและได้ส่งผลกระทบทำให้สกุลเงินของประเทศอื่นๆ อ่อนค่าลงโดยเฉพาะเงินตราของสกุลเงินบราซิลและอินเดียได้ทำให้ประเทศดังกล่าวต้องเพิ่มการส่งออกน้ำตาลเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในประเทศ ในตลาดสินค้าซื้อขายล่วงหน้าน้ำตาลดิบก็มีแนวโน้มการขยายตัวที่ลดลง และเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๘ ราคาซื้อขายของน้ำตาลดิบในตลาดสินค้าซื้อขายล่วงหน้าลดลงถึง ๑๐.๗ เซ็นต์/น้ำหนัก ๑ปอนด์ ซึ่งเป็นราคาที่ต่ำที่สุดตั้งแต่ฤดูกาลเก็บเกี่ยวอ้อย ๒๕๕๑/๒๕๕๒ เป็นต้นมา

ตั้งแต่ฤดูกาลเก็บเกี่ยวอ้อย ๒๕๕๗-๒๕๕๘ เป็นต้นมา อากาศของทั่วโลกร้อนและแห้งแล้งมากขึ้นซึ่งได้เข้าสู่ภูมิภาคเอลนีโญ (El Niño) การประสมภัยแห้งแล้งของประเทศอินเดียได้ส่งผลกระทบต่อการผลิตอ้อย ในขณะที่ภาคกลางและภาคใต้ของประเทศบราซิลฝนตกมากเกินไปจนไม่สามารถเก็บเกี่ยวอ้อยได้ ทั้งนี้ ราคาที่ตกต่ำในปีที่ผ่านมาและปัญหาสภาพอากาศทำให้น้ำตาลมีปริมาณการผลิตที่ลดลงในช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวอ้อยของปี ๒๕๕๘-๒๕๕๙ แต่การบริโภคที่เพิ่มขึ้นทำให้น้ำตาลที่เหลือในสินค้าคงคลังไม่พอที่จะให้บริโภค ตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๕๘ เป็นต้นมา น้ำตาลดิบในตลาดสินค้าซื้อขายล่วงหน้ามีแนวโน้มการขยายที่เพิ่มขึ้น โดยปัจจุบันนี้น้ำตาลดิบมีราคาขึ้นลงอยู่ที่ ๑๕ เซ็นต์/น้ำหนัก ๑ ปอนด์

ตามข้อมูล ณ สิ้นเดือนพฤษภาคม ปี ๒๕๕๘ ในช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวอ้อยของปี ๒๕๕๗-๒๕๕๘ จีนมีผลผลิตน้ำตาลจำนวน ๑๐.๕๒ ล้านตัน ซึ่งประกอบโดยน้ำตาลที่ผลิตจากอ้อยจำนวน ๙.๗๘ ล้านตันและน้ำตาลที่ผลิตจากผักหวานจำนวน ๐.๗๔ ล้านตัน เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวอ้อยของปี ๒๕๕๖-๒๕๕๗ แล้ว โดยมีปริมาณการผลิตน้ำตาลที่ลดลงจำนวน ๒.๗๙ ล้านตัน ซึ่งในช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวอ้อยของปี ๒๕๕๖-๒๕๕๗ จีนมีผลผลิตน้ำตาลจำนวน ๑๓.๓๒ ล้านตัน ซึ่งประกอบโดยน้ำตาลที่ผลิตจากอ้อยจำนวน ๑๒.๕๗ ล้านตันและน้ำตาลที่ผลิตจากผักหวานจำนวน ๐.๗๕ ล้านตัน

ทั้งนี้ ณ สิ้นเดือนพฤษภาคม ปี ๒๕๕๘ ในช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวอ้อยของปี ๒๕๕๗-๒๕๕๘ จีนได้จำหน่ายน้ำตาลตลาดภายในประเทศจำนวน ๖.๑๗ ล้านตัน ซึ่งยอดขายดังกล่าวประกอบโดยน้ำตาลที่ผลิตจากอ้อยจำนวน ๕.๗๖ ล้านตันและน้ำตาลที่ผลิตจากผักหวานจำนวน ๐.๔๑ ล้านตัน เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวอ้อยของปี ๒๕๕๖-๒๕๕๗ แล้ว มียอดขายลดลงจำนวน ๐.๖๗ ล้านตัน โดยในช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวอ้อยของปี ๒๕๕๖-๒๕๕๗ จีนได้จำหน่ายน้ำตาลตลาดภายในประเทศจำนวน ๖.๘๕ ล้านตัน ซึ่งประกอบโดยน้ำตาลที่ผลิตจากอ้อยจำนวน ๖.๔๐ ล้านตันและน้ำตาลที่ผลิตจากผักหวานจำนวน ๐.๔๕ ล้านตัน

จีนเป็นประเทศที่บริโภคน้ำตาลเป็นอันดับสองของโลก โดยในปี ๒๕๕๘ จีนได้นำเข้าน้ำตาลจากต่างประเทศทั้งหมด ๔.๘๕ ล้านตัน ซึ่งประเทศนำเข้าสามอันดับแรก ได้แก่ บราซิล ไทยและคิวบา โดยมีปริมาณการนำเข้าจำนวน ๒,๗๔๑ ล้านตัน ๖๐๒ ล้านตันและ ๕๒๑ ล้านตันตามลำดับ แต่ขณะเดียวกัน พื้นที่การปลูกอ้อยของจีนกลับลดลง อาทิ มณฑลที่มีพื้นที่ปลูกอ้อยที่ใหญ่ที่สุดของจีนได้แก่เขตปกครองตนเองกวางสีจ้วง โดยในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวอ้อยของปี ๒๕๕๗-๒๕๕๘ พื้นที่การปลูกอ้อยของเขตปกครองตนเองกวางสีจ้วงมีการลดลงอย่างมากโดยลดลงประมาณ ๑ ล้านหมู่หรือ ๐.๔๒ ล้านไร่ (๑ หมู่ = ๐.๔๑๖ ไร่) จากพื้นที่เดิม ซึ่งปัจจุบันนี้เขตปกครองตนเองกวางสีจ้วงมีพื้นที่ปลูกอ้อยประมาณ ๑๕ ล้านหมู่หรือ ๖.๒๔ ล้านไร่ (ทั่วประเทศจีนมีพื้นที่การปลูกอ้อย ประมาณ ๒๖ ล้านหมู่หรือ ๑๐.๘๑ ล้านไร่) เนื่องจากแรงงานไม่พอและกำไรที่ลดลงเรื่อยๆ จึงทำให้ชาวไร่อ้อยเปลี่ยนไปปลูกต้นยูคาลิปตัส (Eucalyptus) มันสำปะหลัง ถั่วเขียว ถั่วเขียว ถั่วเขียว ฯลฯ ซึ่งหากคำนวณตามราคาปัจจุบันแล้วชาวไร่ปลูกถั่วเขียวและถั่วเขียวมีรายได้สูงที่สุดโดยเฉลี่ยแล้วประมาณ ๓,๐๐๐ หยวน/ หมู่ หรือ ๗,๒๐๐ หยวน/ไร่ รองลงมาคือต้นยูคาลิปตัสโดยเฉลี่ยแล้วมีรายได้สูงถึง ๑,๒๐๐ หยวน/ หมู่ หรือ ๒,๘๘๐ หยวน/ไร่ เนื่องจากการปลูกต้นยูคาลิปตัสไม่ต้องดูแลมาก ปลูกทิ้งไว้ถึงเวลาก็มีโรงงานมาตัดเก็บโดยเฉพาะซึ่งประหยัดแรงงานและต้นทุนอย่างมาก และรายได้ที่ต่ำที่สุดก็คือการปลูกอ้อยและกล้วย อย่างเช่น ในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวอ้อยของปี ๒๕๕๗-๒๕๕๘ ราคาโรงงานของอ้อยคือ ๔๐๐ หยวน/ตัน สมมติว่าพื้นที่ ๑ หมู่ปลูกอ้อยได้ ๘ ตัน (หรือคิดเป็น ๑๙.๒ ตัน/ไร่) นั้นจะมีรายได้ประมาณ ๑,๑๖๗ หยวน/หมู่ (หรือคิดเป็น ๒,๘๐๐.๘ หยวน/ไร่) เมื่อเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรรายอื่นแล้ว การปลูกอ้อยมีรายได้ต่ำกว่าการปลูกต้นยูคาลิปตัสอีก เนื่องจากผลตอบแทนจากการปลูกอ้อยได้ขึ้นอยู่กับราคาโรงงานของอ้อยและผลผลิตต่อพื้นที่ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวไม่ค่อยมั่นคงจึงทำให้รายได้การปลูกอ้อยมีการเปลี่ยนแปลงตามไป โดยผลตอบแทนจากการปลูกอ้อยสามารถสรุปได้ดังรายละเอียดตามต่อไปนี้

ผลตอบแทนจากการปลูกอ้อย:

ราคาซื้อโรงงาน ของ อ้อย(หยวน/ ตัน)	๔๗๕	๔๕๐	๔๐๐	๓๘๐
ผลผลิต/ หน่วยพื้นที่ (ตัน/หมู่)				
๔	๔๖๗	๓๒๗	๑๖๗	
๕	๗๙๒	๖๑๗	๔๑๗	๓๑๗
๖	๑,๑๑๗	๙๐๗	๖๖๗	๕๔๗
๗	๑,๔๔๒	๑,๑๙๗	๙๑๗	๗๗๗
๘	๑,๗๖๗	๑,๔๘๗	๑,๑๖๗	๑,๐๐๗

หมายเหตุ: ถ้าผลผลิต/หน่วยพื้นที่ไม่ถึง ๔ ตัน/หมู่ และราคาโรงงานต่ำกว่า ๔๐๐ หยวน/ตัน ชาวไร่จะขาดทุน

ตามข้อมูลจาก Wanda Futures เมื่อปี ๒๕๕๗ เขตปกครองตนเองกวางสีจ้วงมีพื้นที่ปลูกต้นยูคาลิปตัสสูงถึง ๓๐ ล้านหมู่ (๑๒.๔๘ ล้านไร่) โดยพื้นที่ดังกล่าวมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ ๕๐ ในพื้นที่ทั่วประเทศจีน ขณะเดียวกัน พื้นที่การปลูกอ้อยของเขตปกครองตนเองกวางสีจ้วงก็มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว และเมื่อปี ๒๕๕๘ เขตปกครองตนเองกวางสีจ้วงมีพื้นที่ปลูกอ้อยสูงถึง ๕ ล้านหมู่ (๒.๐๘ ล้านไร่) ถึงแม้ว่าการปลูกต้นยูคา

ลิปตัสและส้มมีระยะเวลาการเติบโตที่ยาวนาน ซึ่งต้องใช้เวลาในปลูก ๒-๔ ปีถึงจะมีรายได้เข้ามา และต้องมีเทคโนโลยีในการเพาะปลูกที่ดีพอสมควร แต่เมื่อเปรียบเทียบผลตอบแทนระหว่างกันแล้ว ชาวนาต่างเลือกที่จะไปปลูกผลิตภัณฑ์สินค้าประเภทอื่นๆ แต่จะไม่ปลูกอ้อยหรือลดพื้นที่การปลูกอ้อยลงมา โดยในช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวอ้อยของปี ๒๕๕๘-๒๕๕๙ พื้นที่การปลูกอ้อยของเขตปกครองตนเองกวางสีจ้วงลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีการลดลงประมาณร้อยละ ๑๐-๒๐ ดังนั้น ผู้เชี่ยวชาญของจีนจึงคาดการณ์ว่าในช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวอ้อยของปี ๒๕๕๘-๒๕๕๙ จีนจะผลิตน้ำตาลทั้งหมด ๙.๓ ล้านตัน ซึ่งตามข้อมูลที่ประกาศ ณ สิ้นเดือนมกราคม ๒๕๕๙ จีนมีผลผลิตน้ำตาลจำนวน ๔.๒๑ ล้านตันและมีการจำหน่ายน้ำตาลภายในประเทศ ๑.๙๕ ล้านตันแล้ว โดยมีการเปรียบเทียบผลตอบแทนจากการปลูกสินค้าแต่ละประเภทสามารถสรุปได้ดังรายละเอียดตามต่อไปนี้

ผลตอบแทนจากการปลูกสินค้าแต่ละประเภท

หน่วย: หยวน/หมู่

	ต้นยูคา ลิปตัส	ส้ม	กล้วย	องุ่น	มันสำปะหลัง	อ้อย
ค่าเช่าที่ดิน	๔๕๐		๑๒๐๐	๘๐๐		
ต้นทุนเมล็ดพันธุ์	๔๐	๕๐	๒๐๐	๔๐๐	๑๕๐	๑๔๐
ต้นทุนปุ๋ย	๔๕๕	๒,๗๐๐	๘๗๕	๖๐๐	๒๕๐	๓๒๐
ต้นทุนแรงงาน	๔๑๐	๒,๐๐๐	๑,๕๐๐	๑,๒๐๐	๓๐๐	๕๖๐
ผลผลิตต่อปี (หยวน)	๔,๕๕๐	๗,๐๐๐	๖,๒๕๐	๖๐๐๐	๑,๒๕๐	๑,๖๘๐
รายได้ต่อปี (หยวน)	๓,๑๙๕	๒,๒๕๐	๒,๔๗๕	๓,๐๐๐	๕๕๐	๖๖๐

(แหล่งที่มา: Wanda Futures)

หมายเหตุ: ๑ หมู่ = ๐.๔๑๖ ไร่

ทั้งนี้ รัฐบาลจีนได้ออกมาตรการต่างๆ เพื่อจำกัดการนำเข้าน้ำตาลดิบจากต่างประเทศและสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมน้ำตาลจีน อาทิ กระทรวงพาณิชย์จีนและสำนักงานศุลกากรจีนได้ร่วมกันออกประกาศ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ เป็นต้นมาว่าการนำเข้าน้ำตาลจากต่างประเทศต้องดำเนินการขอโควตาการนำเข้าจากกระทรวงพาณิชย์จีน ซึ่งรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวกับการนำเข้าสามารถตรวจสอบได้จากเว็บไซต์ของกระทรวงพาณิชย์จีน คือ www.mofcom.gov.cn และเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นมา จีนเริ่มเข้าสู่ช่วงการเก็บเกี่ยวอ้อยของปี ๒๕๕๘-๒๕๕๙ และได้มีการประกาศว่าราคาซื้อขายโรงงานของอ้อยได้เริ่มปรับขึ้นมาเป็น ๔๔๐ หยวน/ตัน โดยมีราคาสูงกว่าช่วงการเก็บเกี่ยวอ้อยในปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ การปรับราคาของอ้อยให้สูงขึ้นสามารถเพิ่มแรงจูงใจให้ชาวไร่อ้อยกลับมาปลูกอ้อยเหมือนเดิมและเพิ่มผลผลิตของอ้อยให้มีปริมาณมากขึ้นเพื่อเป็นหลักประกันว่าโรงงานของจีนสามารถผลิตน้ำตาลได้เพียงพอ

สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงปักกิ่ง

๒ มีนาคม ๒๕๕๙